

Crna Gora
Ministarstvo održivog razvoja i turizma
AGENCIJA ZA ŽAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE ŠREDINE
Broj : UPI - 101/2-02-1852/3
Podgorica, 03.12.2018.godine

Na osnovu člana 18 Zakona o zaštiti prirode („Sl.list CG“, br. 54/16) i člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl.list RCG“, br. 60/03, „Sl.list CG“, br. 32/11), a rješavajući po zahtjevu Ministarstva održivog razvoja i turizma, broj: UPI-101/2-02-1852/1 od 23.11.2018. godine, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine **d o n o s i**

RJEŠENJE

I **UTVRĐUJU** se uslovi i smjernice zaštite prirode za izradu izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac:

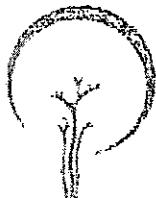
1. Podaci o prirodnim vrijednostima lokacije, vrstama biljaka, životinja i gljiva, objekata geonasljeđa i predjela u okviru granica izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac

Područje opštine Mojkovac pripada Sjevernom regionu Crne Gore, njegovom izrazito planinskom dijelu. Zahvata srednji dio rječnog toka Tare između planina Bjelasice i Sinjajevine. Pored rijeke Tare koja protiče čitavom teritorijom opštine (pravac jugoistok-sjeverozapad), najvažniji vodotoci su: Štitarička rijeka, Bjelojevićka rijeka, Rudnica, Lepešnica, Bistrica i Juškovića potok.

Na području opštine Mojkovac najveće prostranstvo obuhvataju šume oko 50%, livade i pašnjaci preko 35%, a šikare i neobraslo šumsko zemljište, kamenjari, vodene površine, njive i voćnjaci, izgrađeni prostori i dr. oko 15%.

Najčešće biljne zajednice su mješovite šume bukve sa jasenom, jelom, jovom, bjelicom, a javljaju se i zajednice: smrčeve šume, crnog i bijelog graba, niske kleke i divlje ruže. U rezervatu Crna Poda je bukovo stanište ali dominira četinar crni bor sa stablima starim i do 400 godina. Na visinama iznad 1000m su mješovite sastojine smrče i dominirajuće jele. Prema Gostilovini lišćari rastu i na terenima visine do 1500m, iako se oni javljaju uglavnom kao mješovite šume na visinama 800 - 1200m (bukva, javor, jasen, grab).

Posebno vrijedne biljne vrste na širem prostoru su: bor krivulj (u nacionalnom parku Durmitoru i na Bjelasici), tisa i božikovina (na području cijele Crne Gore). Ove vrste se ne smiju izmještati, uništavati ni ugrožavati, na bilo koji način. Endemične biljne vrste su predstavljene munikom

AGENCIJA ZA ŽAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE ŠREDINE

IV Proleterske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 • epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

(nalazište iznad Bistrice u kanjonu Tare), medvedom ljeskom (nalazište u Gojakovicima, zna se za svega 2 stabla), planinskim javorom (Bjelasica) i dekorativna likovica (Sinjajevina i Bjelasica). Rijetke i prorijeđene vrste prikazane su kroz runolist (Sinjajevina), lincuru (Bjelasica i Sinjajevina), tisu (dolina Tare) i dr.

Karakteristična fauna predstavljena je kroz: Zetsku mekusnu pastrmku, alpskog tritona, sokolove (sivi soko), jastrebove (suri orao), sove (buljina), rode (bijela roda), crni ibis, čaplja kašikara, crvena čaplja, pelikan, potrke, sive zdralove i dr. Ove vrste su karakteristične za šire područje sjeverne Crne Gore i zabranjeno je bilo kakvo uništavanje ovih vrsta (direktno ili indirektno). Na ovom području ima i dosta lovne divljači (ptice, sisari, ribe), vuk, medved, zec, jelen, srna, divokoze, plovke, fazani, potočna i jezerska pastrmka, lipljjan i dr. Ove vrste se mogu loviti pod određenim režimom (u lovištima) dok je u nacionalnim parkovima Durmitora i Biogradske gore ulov zabranjen. Na prostoru oko Bistrice, van Zabojskog jezera i zone NP "Durmitor", kao i sa druge strane Tare u Prošćenju, moguć je lov na visoku divljač: divokoze, srne, divlje svinje, medvede, lisice, vukove, zatim zečeve i jazavce, a od ptica tetrijebe, dok su orlovi zaštićeni. Na prostoru Studenci, Ckara, Katuničko brdo prema Štitarici od divljači ima: srna, vukova, lisica, medveda, zečeva, a od ptica jarebica kamenjarki. Sličan sastav divljači i ptica sreće se i na Bjelasici prema Šiškom jezeru.

2. Podaci o zaštićenim područjima sa prostornim rasporedom, uključujući područja planirana za zaštitu ili su u postupku stavljanja pod zaštitu, kao i podaci o (budućim) područjima ekološke mreže i sa njima povezanim značajnim tipovima staništa u okviru granica izmjenjene ili dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac

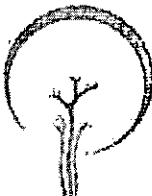
A. Postojeća zaštićena područja

Na prostoru opštine Mojkovac nalazi se više zaštićenih prirodnih dobara. Nalaze se djelovi dva nacionalna parka: Durmitor (kanjonski dio Tare na području opštine Mojkovac) i Biogradska gora (dio Laništa).

- Durmitor je uvršten u IBA i IPA područja (Područja koja su značajna za boravak ptica – Important Bird Areas – IBA i Područja koja su značajna za biljke – Important Plant Areas – IPA).
- Nacionalni park Durmitor sa kanjom Tare (površine 33.895 ha) zaštićen je od 1980. god. kao Svjetsko prirodno nasljeđe (UNESCO Lista svjetskog prirodnog i kulturnog nasljeđa), po osnovu ispunjenja kriterijuma N (II), (III) i (IV) Konvencije o zaštiti svjetske prirodne i kulturne baštine (UNESCO).
- Slivno područje rijeke Tare (površine 182.899 ha) je zaštićeno kao Svjetski rezervat biosfere (Program "Čovjek i biosfera" - M&B, UNESCO, od 17. januara 1977. godine), po osnovu Konvencije o zaštiti svjetske prirodne i kulturne baštine (UNESCO).

Na području opštine Mojkovac se nalazi i rezervat prirode sa posebnim režimom zaštite, šuma crnog bora Crna Poda.

B. Planirana zaštićena prirodna dobra

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleterske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 • epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

Područja koja se predlažu za zaštitu kao zaštićena prirodna dobra u blizini i u granicama Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac:

- potencijalni park prirode Sinjajevina
- prostor Tare od Karaule preko Loparka do Ruševa vira između vodotokova - tzv. Debeli lug,
- prostor Prošćenskih planina – Crvena lokva
- prostor Sinjajevine – okolina Zabojskog jezera, koja nije obuhvaćena Nacionalnim parkom, Ckara, prostor oko crkve Ružica i dr.

3. Podaci o ustanovljenim režimima, zonama i mjerama zaštite i korišćenja prirodnih resursa i dobara u okviru granica Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac

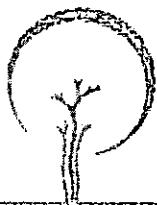
Zakonom zaštićeno prirodna dobra, na teritoriji područja opštine Mojkovac su djelovi Nacionalnih parkova: Durmitor i Biogradska gora. Nacionalni parkovi su prirodni lokaliteti kopna ili mora, odnosno kopna i mora određeni da štite ekološku cjelovitost jednog ili više ekosistema za sadašnje i buduće generacije, pri čemu se onemogućava neadekvatno korišćenje prirodnih dobara ili druge štetne radnje i aktivnosti i obezbjeduju osnove za duhovne, naučne, obrazovne, rekreativne potrebe i potrebe posjetioca koje treba da budu saglasne sa očuvanjem životne sredine i kulture. U nacionalnom parku zabranjeno je vršiti radnje i aktivnosti i obavljati djelatnosti kojima se ugrožava izvornost prirode (Zakon o zaštiti prirode, "Sl. list Crne Gore", br. 54/16).

Shodno članu 31. Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list Crne Gore" br.54/16) ustanovljene su 3 zone zaštite sa odgovarajućim režimima zaštite. Prostornim planovima područja posebne namjene za Nacionalne parkove Durmitor i Biogradska gora, određene su 3 zone zaštite sa režimima i mjerama zaštite i korišćenje prirodnih resursa i dobara.

4. Uslovi, zabrane i ograničenja pod kojima se radnje, aktivnosti i djelatnosti mogu realizovati u okviru granica izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac

U okviru granica izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac, mogu se planirati radnje, aktivnosti i djelatnosti, poštujući:

- I) opšte uslove, zabrane i ograničenja koji su utvrđeni u odgovarajućim:
(i) *propisima:* Zakon o životnoj sredini, Zakon o vodama, Zakon o zaštiti vazduha, Zakon o upravljanju otpadom, Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu i dr),
(ii) *prostorno-planskim dokumentima* višeg reda - Prostornim planom Crne Gore (2008),
(iii) *sektorskim politikama, strategijama, programima i planovima* u kojima su utvrđeni uslovi, zabrane i ograničenja vezani za zonu zahvata

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleteretske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 • epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

predmenih planova (Nacionalnom strategijom održivog razvoja (2016), Nacionalnom strategijom biodiverziteta sa Akcionim planom za period 2016 – 2020, ako i lokalnim - opštinskim strateškim i planskim dokumentima)

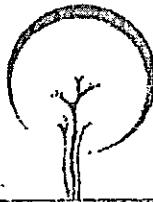
II) opšte uslove, zabrane i ograničenja koji su utvrđeni u Zakonu o zaštiti prirode u pogledu:

- planiranja održivog korišćenja prostora i prirodnih resursa (član 15, stav 3) (zabranjeno je korišćenje prostora i prirodnih resursa i dobara na način kojim se prouzrokuje trajno narušavanje biološke raznovrsnosti.);
- zaštite biološke, geološke i predione raznovrsnosti (član 3, stav 1, alineja 4-7) (usklađivanje ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa održivim korišćenjem obnovljivih i racionalnim korišćenjem neobnovljivih prirodnih vrijednosti i resursa, radi njihovog trajnog očuvanja; sprečavanje aktivnosti sa štetnim uticajem na prirodu koje su posljedica linearne zavisnosti ekonomskog rasta i upotrebe prirodnih resursa);
- mjera zaštite i očuvanja prirode (član 14) (zaštita prirodnih dobara; održivo korišćenje prirodnih resursa, prirodnih dobara i kontrola njihovog korišćenja; očuvanje područja ekološke mreže; sprovođenje dokumenata zaštite prirode u skladu sa članom 10 Zakona o zaštiti prirode; ublažavanje štetnih posljedica prirodnih katastrofa, štetnih posljedica izazvanih aktivnostima u prirodi i korišćenjem prirodnih dobara; sprovođenje podsticajnih mjera za zaštitu i očuvanje prirodnih dobara);
- izbjegavanje oštećenja prirode (član 16, stav 1 i 2) (djelatnosti, radnje i aktivnosti u prirodi planiraju se na način da se izbjegnu ili na najmanju mjeru svede ugrožavanje i oštećenje prirode; pravno i fizičko lice koje koristi prirodne resurse i dobra dužno je da djelatnosti, radnje i aktivnosti obavlja na način kojim se izbjegava oštećenje prirode ili svede na najmanju mjeru)
- zaštite i očuvanja zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva (član 89, stav 4) (zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva štite se na način kojim se postiže ili održava njihov povoljan status očuvanosti)

II) posebni uslovi, zabrane i ograničenja zaštite prirode za planiranje građevinskih objekata (za stanovanje i razvoj turizma i pratećih / centralnih djelatnosti) i infrastrukture u zoni zahvata Plana, a odnose se na:

- ZAŠTITU RIJEKE TARE, gdje je imperativ da se najviša klasa kvaliteta vode zadrži, obzirom na činjenicu da su, kanjon Tare i slivno područje rijeke Tare, zaštićeni kao UNESCO zaštićeno dobro, i da nizvodno, rijeka ulazi u zonu Nacionalnog parka "Durmitor", ne treba dozvoliti izgradnju visokih i arhitektonski agresivnih zgrada.

- IZBOR LOKACIJA ZA NOVE GRAĐEVINSKE OBJEKTE: 1. U odnosu na zone sa prisutnim prirodnim habitatima, planska rješenja u predmetnim planovima ograničiti (kao što je to i predviđeno PUP-om) na izgrađene zone, uz njihovo

AGENCIJA ZA ZAŠТИTU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleterske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 • epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

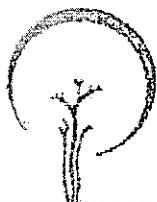
ograničeno širenje i međusobno povezivanje. 2. Vodeći računa o kapacitetu životne sredine i mikrolokacijskim karakteristikama pojedinih lokacija, obezbijediti: a) izbalansiran raspored građevinskih objekata (i aktivnosti) u okviru planiranih turističkih i/ili stambenih zona i b) uspostavljanje zona zaštite (zelenila)

- **ZAOKRUŽENO INFRASTRUKTURNO OPREMANJE PROSTORA:** - Pri planiranju građevinskih objekata (za stanovanje, turizam i dr) potrebno je predvidjeti da se predmetni prostor opremi svom potrebnom infrastrukturom kako bi se izbjegla (naknadna) oštećenja i zagađenje osnovnih komponenti životne sredine
- **TRETMAN OTPADNIH VODA** - Podzemne i površinske vode u zoni zahvata predmetnog plana i njihovoj neposrednoj okolini, štite se od zagađenja *predtretmanom* komunalnih otpadnih voda iz postojećih i planiranih objekata, proširenjem kanalizacione mreže i tretmanom ovih voda u postrojenju za prečišćavanje voda. Otpadne vode, bez obzira na stepen prečišćavanja, ne mogu se direktno ispušтati u rijeku, a *septičke jame* mogu biti samo kratkoročno, *vremenski ograničeno rješenje*, do potpune izgradnje kanalizacionog sistema, t.j. potpunog – zaokruženog infrastrukturnog opremanja zone zahvata predmetnog plana.
- **PRAVILAN IZBOR LOKACIJE REGIONALNE SANITARNE DEPONIJE:** Sprovođenje neophodnih planskih mjera za pravilan izbor mikrolokacije objekata vodeći računa o prirodnim obilježjima i vrijednostima (prirodnim oblicima) koji su prisutni u zaštićenim i planiranim zaštićenim prirodnim dobrima, čime bi se doprinijelo smanjenju lokalnih manjih deponija duž riječnog toka.

5. Mjere zaštite prirode koje treba predvidjeti za primjenu u okviru granica izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac

Shodno članu 10 Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG" br 54/16), mjere zaštite prirode podrazumijevaju prije svega sprovođenje dokumenata zaštite prirode, a to su: strategija biodiverziteta, planovi upravljanja zaštićenim prirodnim dobrima i godišnji programi upravljanja zaštićenim prirodnim dobrima, kao i lokalni akcioni planovi za biodiverzitet. Osim sprovođenja mjera na ovaj način, a shodno članu 14 Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG" br 54/16), mjere zaštite prirode u praksi se sprovode konkretno kroz: zaštitu prirodnih dobara, održivo korišćenje prirodnih resursa, prirodnih dobara i kontrole njihovog korišćenja, zatim kroz očuvanje područja ekološke mreže, ublažavanje štetnih posljedica izazvanih aktivnostima u prirodi i korišćenjem prirodnih dobara, sprovođenjem podsticajnih mjera za zaštitu i očuvanje prirodnih dobara.

U predmetnim planovima i njihovim strateškim procjenama uticaja, po našem mišljenju treba da budu propisane opšte biološke, tehničke i tehnološke mjere zaštite prirode za planirane radnje,

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleterske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500

Fax: +382 20 518 250 • epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me

aktivnosti i djelatnosti koje treba da budu: (i) primjenjene u okviru pojedinačnih procjena uticaja na životnu sredinu i kasnije (ii) provjerene / kontrolisane od strane nadležne inspekcije, shodno Zakonu.

- Opšte biološke, tehničke i tehnološke mjere zaštite prirode treba da obuhvate:
  - (i) *tehničke i tehnološke mjere zaštite* (vezane za otklanjanje ili ublažavanje negativnih uticaja na zemljište, vode, vazduh, pojavu buke i vibracija u dozvoljene granice),
  - (ii) *mjere biološke zaštite za sprečavanje, smanjenje ili otklanjane štetnih uticaja na staništa i vrste u toku izgradnje i funkcionisanja građevinskih objekta koji budu predviđeni predmetnim planovima (uključujući mјere za zaštitu staništa i vrsta koje nijesu obuhvaćene u okviru tehničkih i tehnoloških mјera a odnoše se na kontrolu odlaganja otpadnog materijala od izgradnje objekata, moguće presadivanje pojedinačnih vrijednih stabala, saniranje oštećenih djelova prirode (prirodnih staništa) i/ili njihovo vraćanje u prethodno prirodno stanje i sl)*
  - (iii) *mjere u slučaju akcidentnih situacija*

II Ukoliko se ne donesu izmjene i dopune Prostorno urbanističkog plana Mojkovac, akt o smjernicama i uslovima zaštite prirode prestaje da važi u roku od dvije godine od dana dostavljanja akta.

Obrazloženje

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 23.11.2018. godine ovoj Agenciji podnijelo zahtjev (br. UPI-101/2-02-1852/1) za izdavanje akta o uslovima i smjernicama zaštite prirode u cilju izrade izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac .

U postupku rješavanja predmetne upravne stvari unutar Agencije za zaštitu prirode i životne sredine pribavljeno je stručno mišljenje (UPI-101/2-02-1852/2-1) od strane Sektora za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje koje je dostavljeno 28.11.2018. godine.

Nakon razmatranja predmetnog zahtjeva i stručnog mišljenja o uslovima i smjernicama zaštite prirode ovaj organ je našao u dispozitivu navedene podatke, uslove i smjernice zaštite prirode koje treba ispoštovati prilikom izrade izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Mojkovac ,sa ciljem zaštite prirodnih vrijednosti datog područja.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleterske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 600
Fax: +382 20 618 250 • epamontenegro@mail.com • www.epa.org.me

Član 18 stav 8 Zakona o zaštiti prirode („Sl.list CG“, br. 54/16) propisuje da ukoliko se, document iz stava 1 ovog člana ne donese, akt o smjernicama i uslovima zaštite prirode prestaje da važi u roku od dvije godine od dana dostavljanja akta.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu održivog razvoja i turizma, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja, preko ovog organa.

Ovlašćeno službeno lice:

Vladimir Pavićević

Dostavljeno:

- Ministarstvo održivog razvoja i turizma-Direktorat za planiranje prostora, IV Proleterske brigade br.19,81.000 Podgorica
- Uprava za inspekcijske poslove:Ekološka inspekcija
- 02
- a/a

AGENCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

IV Proleterske 19 • 81000 Podgorica • Crna Gora • Tel: +382 20 446 500
Fax: +382 20 618 250 • epamontenegro@gmail.com • www.epa.org.me